

5. SEMINAR UNUTARNJIH REVIZORA U JAVNOM SEKTORU

Mogućnosti i načini suradnje unutarnje revizije i vanjske revizije u sustavu EU fondova

Ana Radnić

Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije

Zagreb, 11. prosinca 2009.

SADRŽAJ

- Uvod
- ARPA i UR – sličnosti i razlike
- Mogućnosti i načini suradnje
- Trenutna suradnja
- Iskustva drugih zemalja
- Zaključak

UVOD

- Unutarnja revizija i vanjska revizija – neophodni dijelovi sustava provedbe programa EU
- Predmet izlaganja – ARPA i UR samo u dijelu koji se odnosi na revizije EU sredstava
- Temeljni propisi
- Sličnosti i razlike
- Razlozi za i protiv suradnje

ARPA

- Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije
- Obavlja funkciju Tijela za reviziju (*Audit Authority-a*) IPA programa i Tijela za ovjeravanje (*Certifying Body-a*) SAPARD-a
- Nakon ulaska u EU – funkcija Tijela za reviziju strukturnih, poljoprivrednih i ribarskih fondova
- Javna ustanova, 25 zaposlenih (od čega 21 revizor), 5 odjela + ured Ravnatelja

UNUTARNJA REVIZIJA (UR)

- Neovisne jedinice unutar tijela operative strukture IPA (i SAPARD) programa

INSTITUCIJA	BROJ ZAPOSLENIH REVIZORA	BROJ 'EU' REVIZORA	INSTITUCIJA	BROJ ZAPOSLENIH REVIZORA	BROJ 'EU' REVIZORA
Min.Fin.	7	3	Hr.Vode	3	1
SDURF	2	2	MinGoRP	3	2
SAFU	3	3	HZZ	2	1
MRRŠVG	2	(2)	MZSS	4	1
Ag. za reg. razvoj	0	0	MZOS	1	(1)
MMPI	5	2	ASO	1	(1)
HŽI	1	(1)	MPRRR	7	1
MZOPUG	4	2	SAPARD Ag.	5	5
FZOEU	2	1			
UKUPNO	52	29			

Napomena: Podatke uzimati s rezervom zbog učestalih promjena u broju zaposlenih

SLIČNOSTI I RAZLIKE

TEMELJNI PROPISI (1)

ARPA

- Uredba o osnivanju (NN 73/08)
- Interni akti
- Priručnik za rad (jedinствен za sve Odjele ARPA-e)
- Sporazumi o suradnji s trećim stranama
- Vladine odluke o imenovanju kao tijela odgovornog za reviziju (NN 18/07, 34/08, 77/08)

UR

- Uredbe o unutarnjem ustrojstvu
- Kodeks strukovne etike UR
- Povelje
- Priručnik za unutarnje revizore (jedinствен za sve UR u državnoj upravi, uz iznimke)
- Sporazumi o izvještavanju osobe nadležne za upravljanje i provedbu pojedine IPA komponente o nalazima UR unutar tijela OS

SLIČNOSTI I RAZLIKE

TEMELJNI PROPISI (2)

ARPA

- Uredbe EK 1085/2006 i 718/2007
- Okvirni sporazum (NN 10/2007 – Međunarodni ugovori)
- Sektorski sporazumi, Sporazumi o financiranju...
- Smjernice EK

UR

- Zakon o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru
- Smjernice SHJ-a

SLIČNOSTI I RAZLIKE (3)

ARPA

- **Neovisnost** od operativne strukture
- **Standardi** za vanjsku reviziju (ISA)
- **Odgovornost** DNA-u i EK-u
- **Status** javnih službenika

UR

- **Neovisnost** od ostalih jedinica unutar tijela
- **Standardi** za unutarnju reviziju (IIA)
- **Odgovornost** čelniku tijela
- **Status** državnih (i javnih) službenika

SLIČNOSTI I RAZLIKE (3)

ARPA

- **Predmet revizije** – EU sredstva
- **Ciljevi revizija** – procjena sustava i operacija

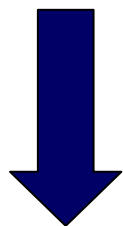
UR

- **Predmet revizije** – EU sredstva i nacionalna sredstva
- **Ciljevi revizija** – procjena sustava

MOGUĆNOSTI I NAČINI SURADNJE

trenutna

Suradnja u revizijama
pretpristupnih fondova

buduća

Suradnja u revizijama
EU fondova

MOGUĆNOSTI I NAČINI SURADNJE – TIJEKOM PROVEDBE IPA PROGRAMA

- Suradnja moguća samo u suženom obliku:
  - Relativno ‘mladi’ sustav – neiskustvo obiju strana
  - Razlike u broju zaposlenih, razini educiranosti i značaju fondova EU u pojedinoj jedinici za UR
  - Potrebno vremensko razdoblje za uspostavljanje suradnje

MOGUĆNOSTI I NAČINI SURADNJE – NAKON PRISTUPANJA EU

- 3 moguća scenarija:
  - Odsustvo bilo kakve suradnje
  - Djelomična suradnja
  - Oslanjanje ARPA-e na radu UR

SURADNJA NAKON PRISTUPANJA EU (1) SCENARIJ BR. 1 – ODSUSTVO SURADNJE

- Svaka strana obavlja revizije prema vlastitoj procjeni rizika:
  - ARPA revizije sustava i revizije operacija
  - UR revizije sustava

- Nedostaci:
  - ARPA nema dovoljno kapaciteta da obavi revizije sustava i operacija; UR nema kapaciteta da provede sve revizije u skladu s godišnjom procjenom rizika
  - Preklapanje posla i rasipanje resursa – obje strane revidiraju ista područja

- Koristi:
  - Jasna definicija zadataka i odgovornosti; neuplitanje ARPA-e u poslove UR i obrnuto
  - Manja mogućnost da pogreške, nepravilnosti i nedostaci sustava ostanu neotkriveni

SURADNJA NAKON PRISTUPANJA EU (2) SCENARIJ BR. 2 – DJELOMIČNA SURADNJA

- Mogući oblici suradnje:
  - Zajednička procjena rizika i godišnje planiranje ili
  - Razmjena godišnjih planova revizija i procjena rizika te njihovo razmatranje pri vlastitom godišnjem planiranju
  - Redovni sastanci i razmjena informacija
  - Prijenos praktičnog znanja (kontrolne liste, dokumentiranje)

- Nedostaci:
  - Obje ili samo jedna strana i dalje nemaju kapaciteta za obavljanje planiranog
  - Nemogućnost jednoobraznog pristupa ARPA-e zbog razlika među jedinicama za UR

- Koristi:
  - Racionalnije korištenje resursa jer nema preklapanja revidiranih područja
  - Bolja informiranost ARPA-e o rizicima unutar tijela; bolja informiranost UR-a o rizicima za cjelokupni operativni program ili projekt

SURADNJA NAKON PRISTUPANJA EU (3)

SCENARIJ BR. 3 – OSLANJANJE ARPA-e NA RAD UR

- ARPA fokusirana na reviziju operacija, a UR na reviziju sustava
- ARPA uključuje rezultate revizija provedenih od strane UR u vlastita izvješća

- Nedostaci:
  - UR smatra da obavlja posao 'za i umjesto' ARPA-e
  - ARPA oslanjanjem na UR preuzima velik rizik, jer krajnja odgovornost za izvješća dostavljena EK-u uvijek ostaje na njoj
  - ARPA istovremeno mora na dostatan način nadgledati rad UR i povremeno ga provjeravati – premala dodana vrijednost u odnosu na rizike

- Koristi:
  - Zajedničko planiranje, razmjena metodologije i praktičnog iskustva
  - Podrška od strane ARPA-e kojoj je u interesu da je UR što bolje educirana i kapacitirana

Mogućnosti i načini suradnje unutarnje revizije i vanjske revizije u sustavu EU fondova

KRITERIJI ZA ODABIR NAČINA SURADNJE

- Resursi
- Povelja UR
- Educiranost i kompetentnost
- Rizici vs. korist (za obje strane)
- Organizacijske i hijerarhijske prepreke
- Razina dodane vrijednosti

PREDUVJETI ZA SURADNJU

- Zajednička (ili barem usporediva) metodologija:
  - Model procjene rizika
  - Revizijske tehnike, posebice za testiranje
- Jednake (ili barem usporedive) definicije:
  - Nedostataka
  - Materijalnosti
  - Razine nalaza
- Obostrano poznavanje zadaća i uloge druge strane

TRENUTNI OBLICI SURADNJE

- Smjernice za razvoj suradnje između Agencije za reviziju sustava provedbe EU i unutarnje revizije (unutar IPA i SAPARD), SHJ, siječanj 2009.
- Okrugli stol o suradnji između ARPA-e i UR-a uključenih u sustav provedbe pretpristupnih programa, u organizaciji SIGMA-e, listopad 2009.
- Sastanci ARPA-e i UR-a po IPA komponentama, u organizaciji ARPA-e, studeni i prosinac 2009.

ISKUSTVA DRUGIH ZEMALJA

ZEMLJA	VANJSKA REVIZIJA	UNUTARNJA REVIZIJA
IRSKA	Revizije operacija	Revizije sustava
PORTUGAL	Revizije sustava	Revizije operacija
SLOVENIJA	Razmjena radnih papira i informacija, korištenje zajednička metodologija, koordinacija rada, zajedničko planiranje...	
NIZOZEMSKA	Suradnja u području godišnjeg planiranja, oslanjanje vanjske revizije na unutarnju...	
ŠPANJOLSKA	Revizije sustava i operacija	Isključivo vlastite revizije

ZAKLJUČAK

- Mogućnosti suradnje višestruke
- Svaki oblik (ne)suradnje ima svoje nedostatke i koristi
- Uvažavanje činjenice da ARPA nije odgovorna za jačanje i educiranost UR (SHJ!), ali i činjenice da veći dio inicijative za suradnju nosi ARPA
- Suradnja ne bi smjela biti nametnuta, ali se za njenu uspostavu svaka strana treba potruditi

ZAKLJUČAK

- Za uspješnu suradnju nužno je prihvaćanje odgovornosti ali i potpora svih relevantnih strana:
  - ARPA-e
  - UR
  - SHJ
  - Čelnika tijela

HVALA NA PAŽNJI!

Za sve informacije:
Agencija za reviziju sustava provedbe programa
Europske unije
Koturaška 53/1, Zagreb
www.arpa.hr